

УДК 001.102:027.021:316.77 (477); 141.7

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретичні і практичні засади формування інформаційного суспільства в Україні як фактора сталого розвитку сучасного соціуму», проведеної 23-24 квітня 2015 року в ЗДІА

1. ВОРОНКОВА В.Г., доктор філософських наук, професор, зав.кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ФІЛОСОФІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Становлення і розвиток інформаційного суспільства в Україні відбувається суперечливо, так як не створена адекватна йому матеріально-технічна база, інформаційна інфраструктура, яка б відповідала шостому технологічному укладу, що є основою цивілізаційної парадигми. Для упровадження даної цивілізаційної парадигми нам необхідно вивчити передовий зарубіжний досвід глобального інформаційного, мережевого, інформаціологічного, комунікаційного суспільства, щоб вивити раціональність нового типу цивілізації. Це необхідно для того, що на зміну соціальній лінійності, яка є вираження гомогенності (однаковості соціальних зв'язків) структур і відносин, приходить нелінійність, що демонструє собою інформаційне ускладнення і потребує визначення його сутності, атрибутів, модусів, внутрішніх і зовнішніх чинників, напрямів впливу на логіку формування інформаційного суспільства як нового типу цивілізації. Філософія інформаційно-комунікаційного управління націлена на виявлення суттєвих проблем, які стоять на шляху досягнення країною конкурентного потенціалу та упровадження сучасного розуміння інформаційно-комунікаційного соціуму. Останнє сприяє утвердженню засад інформаційного суспільства («розумного суспільства»), представленого його еволюцією в «суспільство знань». Для цього нам необхідно проаналізувати показники, тенденції та прогнози впровадження інформаційних технологій в країні, особливості інформаційної складової у досягненні конкурентоспроможності держави, їх вплив на цивілізаційний розвиток сучасного світу та інтеграції України у глобальне інформаційне суспільство, що в значній мірі активізує інформаційно-комунікаційне управління і сприяє соціальним перетворенням. Актуальність теми обумовлена бурхливим розвитком епохи інформаційної революції, що прийшла на зміну постіндустріальному суспільству, яка вносить радикальні зміни в усі сфери суспільного життя і потребує глибокого дослідження інформаційного суспільства як соціального явища і соціального процесу. Інформаційне суспільство як цивілізаційна парадигма розвитку сучасного соціуму, в якому стикаються філософські, соціологічні, управлінські проблеми, є недостатньо вивченим в контексті філософської науки. В сучасних філософських дискурсах найважливіше місце займають гносеологічні, онтологічні та аксіологічні виміри інформаційно-комунікативного процесу, що отримали назву «глобальна революція у спілкуванні». Головна гіпотеза – можливість побудови в Україні інформаційного суспільства з результативними зворотними зв'язками, а саме суб'єкт-суб'єктивними, що сприяють підвищенню ефективності управлінського процесу. Безперечно, що Україна має всі перспективи – економічні, технологічні, культурні, людські, освітянські – для побудови самого передового суспільства – інформаційного. Таким чином, до перспектив розвитку інформаційного суспільства відноситься реалізація державної програми з інформаційного суспільства та всіх етапів програми до 2020 року. Умови міжнародної спільноти, направлені на розвиток глобального інформаційного суспільства, повинні супроводжуватися узгодженими діями щодо створення безпечного і вільного від злочинності

кіберпростору. Слід задлучати представників промисловості і інших посередників для захисту важливих інформаційних інфраструктур.

Література:

1. Воронкова В.Г. Філософія глобалізації: соціоантропологічні, соціоекономічні та соціокультурні виміри: Монографія / В.Г.Воронкова. - Запоріжжя: Видавництво ЗДІА, 2010.- 272 с.
2. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556с.

2. ГУК А.С., асистент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ЕПОХУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Складність публічного адміністрування ще більше зростає у зв'язку з тими динамічними змінами, які відбуваються в даний час в світі. Останні три-чотири десятиліття характеризуються істотним підвищенням рівня індустріалізації економіки, її насиченням працівниками розумової праці, що поставила на порядок денний проблему пошуків нових форм і засобів соціального управління, підготовки відповідного висококваліфікованого персоналу. Звертає на себе увагу той факт, що поступово звужується рівень винагороди між верхами і низами. Відомо, що при здійсненні процесу управління передана зверху команда (дія) викликає відповідну реакцію вниз. Істотні зміни відбуваються і в цій сфері, суть яких полягає в переході від адміністративних до інтелектуальних методів, що сприяє встановленню зворотного зв'язку підлеглого з керівником, посилення уваги останнього до якості прийнятих рішень, їх прийнятності для підлеглих. Найбільш сприятливим поєднанням суб'єкта-об'єкта управління характеризується ситуація, коли кожне вплив суб'єкта викликає адекватну зворотну реакцію об'єкта управління. У цьому випадку процес управління буде особливостями найкращими показниками, оскільки мають місце гармонізація інтересів керуючого і керованого, збіг цілей обох сторін. Ці проблеми набувають все більш зростаючу важливість і актуальність в контексті інформаційної та телекомунікаційної революції, яка вносить зміни не тільки в економіку і соціальну сферу, але і в систему державного управління. В процесі цієї революції в більшій мірі у всіх сферах життя збільшується роль інформації. Деякі автори навіть стверджують, що ми вже живемо в інформаційному суспільстві. Інформація стає головним двигуном економічного і соціального розвитку. Аксиомою стає афоризм: "Хто володіє інформацією, той володіє вітсом". Інформаційне суспільство (англ. Information society) — теоретична концепція постіндустріального суспільства, історична фаза можливого еволюційного розвитку цивілізації, в якій інформація і знання продукуються в єдиному інформаційному просторі. Головними продуктами виробництва інформаційного суспільства мають стати інформація і знання. Характерними рисами теоретичного інформаційного суспільства, є: збільшення ролі інформації і знань в житті суспільства; зростання кількості людей, зайнятих інформаційними технологіями, комунікаціями і виробництвом інформаційних продуктів і послуг, зростання їх частки у валовому внутрішньому продукті; зростання інформатизації та ролі інформаційних технологій в суспільних та господарських відносинах; створення глобального інформаційного простору, який забезпечує: ефективну інформаційну взаємодію людей, їх доступ до світових інформаційних ресурсів і задоволення їхніх потреб щодо інформаційних продуктів і послуг.

Література:

- 1.Воронкова В.Г. Менеджмент у державних організаціях / В.Г.Воронкова.- Київ: Професіонал, 2004.
- 2.Воронкова В.Г. Муніципальний менеджмент / В.Г.Воронкова.- Київ; Професіонал, 2004.
- 3.Дзюндзюк В.Б. Проблема визначення ефективності діяльності організацій публічного сектора // 36. наук. праць Харківського регіонального інституту УАДУ при Президентіві України “Актуальні проблеми державного управління”. – 2002. – №1. – С.7-12.

3. ТРУБІНА М.А., асистент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Одним з головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя. Основним завданням розвитку інформаційного суспільства в Україні є сприяння кожній людині на засадах широкого використання сучасних ІКТ можливостей створювати інформацію і знання, користуватися та обмінюватися ними, виробляти товари та надавати послуги, повною мірою реалізовуючи свій потенціал, підвищуючи якість свого життя і сприяючи сталому розвитку країни. Розвиток інформаційного суспільства в Україні та впровадження новітніх ІКТ в усі сфери суспільного життя і в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування визначається одним з пріоритетних напрямів державної політики [1].

Основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні:

1. прискорення розробки та впровадження новітніх конкурентоспроможних ІКТ в усі сфери суспільного життя, зокрема в економіку України і в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
2. забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення;
3. розвиток національної інформаційної інфраструктури та її інтеграція із світовою інфраструктурою;
4. державна підтримка нових "електронних" секторів економіки;
5. створення загальнодержавних інформаційних систем, насамперед у сферах охорони здоров'я, освіти, науки, культури, охорони довкілля;
6. збереження культурної спадщини України шляхом її електронного документування;
7. державна підтримка використання новітніх ІКТ засобами масової інформації;
8. використання ІКТ для вдосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, становлення електронних форм взаємодії між органами державної влади та органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами;
9. досягнення ефективної участі всіх регіонів у процесах становлення інформаційного суспільства шляхом децентралізації та підтримки регіональних і місцевих ініціатив;
10. захист інформаційних прав громадян, насамперед щодо доступності інформації, захисту інформації про особу, підтримки демократичних інститутів та мінімізації ризику "інформаційної нерівності";
11. вдосконалення законодавства з регулювання інформаційних відносин;
12. покращення стану інформаційної безпеки в умовах використання новітніх ІКТ [2].

Література:

1. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» від 9 січня 2007 року № 537-V.
2. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556 с.

4. БУТ В.В., старший викладач кафедри менеджменту оаргнізації та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Орієнтація України на створення інформаційного суспільства й інтеграцію до європейського інформаційного суспільства вперше була передбачена Стратегією інтеграції України до ЄС (розділ 13), вперше ухваленою у 1998 р. Цей документ вимагав дотримання Україною нових вимог ЄС до сфери інформаційної політики та інформаційної безпеки. Уже тоді було зрозуміло, що Українська держава не увійде до світового та європейського інформаційного простору на рівноправній основі без інтенсивного запровадження в усі сфери життя ІКТ, істотної перебудови системи державної інформаційної політики, необхідності зміцнювати прямі й зворотні зв'язки між владними структурами та суспільством, вирішення проблем ефективного розвитку національної інформаційної інфраструктури, створення інформаційно-аналітичних систем органів державної влади, прискорення процесів модернізації матеріально-технічної бази, надійного захисту інформаційних ресурсів. Нині сфери ІКТ та розвитку інформаційного суспільства регулюються такими базовими законами України: «Про Концепцію Національної програми інформатизації»; «Про Національну програму інформатизації»; «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007–2015 роки»; «Про електронні документи та електронний документообіг»; «Про електронний цифровий підпис»; «Про захист персональних даних» (уводиться в дію з 01.01.2011 р.). На жаль, в Україні пригальмувалося прийняття Закону «Про доступ до публічної інформації», який є аналогом американського «Про свободу інформації», що міг би стати важливим базисним елементом розбудови ефективного та дієвого електронного урядування. Центральним галузевим нормативно-правовим актом, який за відсутності більш фундаментального документа можна назвати тимчасовою національною стратегією побудови інформаційного суспільства, є Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» (від 09.01.2007 р. № 537-V), на основі якого уряд прийняв відповідний план втілення його в життя. Зазначеним законом встановлені основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства в Україні: прискорення розробки та впровадження новітніх конкурентоспроможних ІКТ в усі сфери суспільного життя, зокрема в економіку України і в діяльність органів державної влади й органів місцевого самоврядування; забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності населення, насамперед шляхом створення системи освіти, орієнтованої на використання новітніх ІКТ у формуванні всебічно розвиненої особистості; розвиток національної інформаційної інфраструктури та її інтеграція зі світовою інфраструктурою; державна підтримка нових «електронних» секторів економіки (торгівлі, фінансових і банківських послуг тощо) [1, 64с.]. Велику роль у становленні та розвитку інформаційного суспільства відіграли діяльність ООН та спеціалізованих установ в галузі інформації та ЮНЕСКО у галузі інформації; доповідь М.Бангеманна «Європа і глобальне інформаційне суспільство: рекомендації для Європейської Ради ЄС» (1994); «Електронна Європа» та «Електронна Європа +»; Ініціатива «2010» та «Європа 2010»; «Цифровий порядок денний для Європи», Європа і Світовий саміт з інформаційного суспільства (2003-2005); економічні, технологічні, культурологічні рамкові програми ЄС

(1983-2012 рр.) і на перспективу до 2015 р. Велику роль відіграли інформаційна політика Ради Європи у галузі інформації (1986-2015 рр.). Поступово в Україні сформувалося нормативно-правове забезпечення інформаційного суспільства в Україні.

Література:

1. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД. – 2010. – 64 с.

5. ХЛЄБНИКОВА А.А., аспірантка кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

СОЦІАЛЬНА МЕРЕЖА ЯК КОНЦЕПТ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Проблемна ситуація, на яку направлений соціально-філософський аналіз, - комунікативна мережа як особливий ресурс управління в умовах інформаційного суспільства, що може розгортатися в інформаційному просторі як необмежена послідовність процесів самоорганізації, в результаті чого система або втрачає стійкість, або переходить у відносно інший стан. Причинами, які викликають втрату стійкості, можуть бути зміни внутрішнього стану чи зовнішні чинники, а біфуркація, яка зумовлена новим елементом у системі чи впливом на управлінський параметр, запускає інформаційний ресурс, який приводить до подальшої самоорганізації системи. По завершенню процесу самоорганізації завдяки інформаційному ресурсу система переходить у новий, відносно стійкий стан. Синтез ціннісного (аксіологічного) і компаративного (порівняльного) підходів дозволяє адекватно виявити висхідні параметри комунікативного ресурсу, у якому відбувається спілкування. Завдяки використанню компаративно-аксіологічного методу вирішення задач міжособистісного, мікро-і макрогрупового спілкування зумовлено у теперішній час ще й фактом зростання частоти, регулярності і швидкості комунікативних транзакцій у сучасному світі внаслідок розгортання інформаційної революції і пов'язаної з нею глобалізації. Сучасні процеси об'єднують земну кулю в єдину взаємопов'язану комунікативну мережу соціально-економічних, політичних, культурних зв'язків і відносин. При цьому спостерігається посилення питомої ваги такої комунікативної цінності, як діалог (полілог), що проявляється у гнучкій підтримці даної психологічної установки агентів і контрагентів комунікативної дії всієї інформаційної системи - від державного управління до політики і PR. Понад те, українське законодавство у низці аспектів «відстає» від динаміки змін, що виникають у процесі розвитку інформаційного суспільства в Україні та світі: закріплення правового режиму інформації; формування та використання національних інформаційних ресурсів; запобігання поширенню шкідливої та незаконної інформації глобальними комп'ютерними мережами; підтримка вітчизняної індустрії ІКТ; обмін інформацією в електронному вигляді, насамперед ведення електронного документообігу, надання офіційного статусу електронному документу; врегулювання статусу суб'єктів інформаційних відносин у мережі Інтернет; оптимізація режиму діяльності систем електронної торгівлі й оплати; посилення інформаційної безпеки, захисту державних інформаційних ресурсів, захисту персональних даних; створення єдиної системи стандартів з інформаційних технологій, сертифікації засобів інформатизації; підвищення інвестиційної привабливості сфери інформатизації тощо. Потребує також негайного розв'язання проблема інтеперабельності (взаємосумісності) різних систем електронного документообігу та електронного цифрового підпису, насамперед тих, що застосовуються в органах державної влади та органах місцевого самоврядування [1, 64с.]. Отже, комунікативна мережа як концепт інформаційного суспільства представляє собою симбіоз соціальної і технічної реальності, що утворює багатоманітні комунікативні конфігурації (просторово-часові, суб'єкт-суб'єктні, суб'єкт-об'єктні), які компенсують високу інформаційну щільність соціуму і здійснюють всі види зворотного зв'язку в контексті комунікативної філософії.

Література:

1. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. / Д. В. Дубов, О. А. Ожеван, С. Л. Гнатюк. – К. : НІСД. – 2010. – 64 с.
2. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556с.

6. КОВАЛЕНКО О.В., магістр групи. М-13-1мд спеціальності «Менеджмент і адміністрування (за видами економічної діяльності) Запорізької державної інженерної академії

ІНФОРМАЦІОНАЛІЗМ ЯК НОВА СТАДІЯ РОЗВИТКУ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

Актуальність проекту обумовлена бурхливим розвитком епохи інформаційної революції, що прийшла на зміну постіндустріальному суспільству, яка вносить радикальні зміни в усі сфери суспільного життя і потребує глибокого дослідження інформаційного суспільства як соціального явища і соціального процесу. Інформаційне суспільство як цивілізаційна парадигма розвитку сучасного соціуму, в якому стикаються філософські, соціологічні, управлінські проблеми, є недостатньо вивченим в контексті філософської науки. В сучасних філософських дискурсах найважливіше місце займають гносеологічні, онтологічні та аксіологічні виміри інформаційно-комунікативного процесу, що отримали назву «глобальна революція у спілкуванні». Головна гіпотеза – можливість побудови в Україні інформаційного суспільства з результативними зворотними зв'язками, а саме суб'єкт-суб'єктними, що сприяють підвищенню ефективності управлінського процесу. Крім того, є проблеми реалізації Електронного уряду, не відпрацьований механізм «відповіді-реакції» на тиск зовнішніх чинників. Сформовані положення можуть використовуватися для концепції філософії управління інформаційно-комунікаційним процесом в Україні в умовах трансформації сучасного українського суспільства з метою побудови інформаційного суспільства. Інформаційна революція зародилася в 1960-х рр. минулого століття, її батьківщиною М.Кастельс вважав Каліфорнію. Термін «інформаційне суспільство» було запропоноване японським дослідником К.Каямою, на основі якого в Японії була прийнята програма «План інформаційного суспільства: національна мета 2000 року». Кр.Мей у праці «Інформаційне суспільство: скептичний погляд» виділяє три періоди цієї проблеми: 1) дослідження, що мали місце з початку 1960-х рр. і до середини 1970-х р. і стосувалися винятково США; 2) дослідження кінця 1970-х рр. і початку 1990-х рр., коли інформаційно-комунікативні технології активно впроваджувалися у розвинутих країнах світу; 3) дослідження, коли виникнення і поширення Інтернету сприяло масовій зацікавленості ідеями глобального інформаційного суспільства. В роботах таких відомих авторів, як Ю.Габермас, Е.Гідденс, У.Бек, моделюється становлення і розвиток інформаційного суспільства. Серед українських вчених, які тією чи іншою мірою торкалися означеної проблематики, слід назвати роботи В.Андрущенка, в.Аксьонової, В.Бебика, Л.Губернського, О.Кивлюк, В.Кременя, В.Ляха, В.Огнев'юка, В.Пазенка, Г.Почепцова, К.Райда. Стан розробки інформаційно-комунікаційного управління знайшов своє відображення у підходах: 1) герменевтичний (Х.Г.Гадамер, В.Дільтей, П.Рікер); 2) кібернетичний (Н.Вінер, К.Шеннон, У.Уівер); 3) структуралістський (Р.Барт); 4) лінгвістичний (Ф. де Соссюр, Е.Бенвеніст, Т.ван Дейк); 5) семіотичний (Ч.Пірс); 6) культурологічний (Х.Маклюен, А.Моль); 7) структурно-функціональний (Т.Парсонс, Р.Мертон, Н.Луман); 8) символічний інтеракціонізм (Дж.Мід); 9) комунікативно-практичний (Ю. Габермас, К.Апель, Г.Дебор); 10) аналітико-мовленнєвий (Л.Вітгенштейн, М.Дамміт, Дослідження цих аспектів будуть продовжені в науковій діяльності авторки.

Література:

1. Воронкова В.Г. Формування інформаційної культури особистості як умова успішної адаптації людини до життя в інформаційному суспільстві / В.Г.Воронкова .- З.С.- 2014.-№12.-С. 36-40.

2. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556с.

7. МАКСИМЕНЮК М.Ю., кандидат філософських наук, доцент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ РЕГІОНАЛЬНИМ ТА ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИМ КОНФЛІКТАМ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЄДНОСТІ ЛЮДСТВА

Глобалізація породжує багато нових явищ. 1) Полірегіоналізація» - розподіл світу на зони впливу і виокремлюються основні поля регіоналізації: США, Мексика, Канада; Схід (Азіатсько-Тихоокеанський регіон); Євразія; ЄС. 2) «Поліконфесіоналізація» - багато різних релігій і церков, общин і сект, що впливають на розвиток релігії і приводять до міжрелігійних конфліктів (наприклад, релігійний конфлікт Київського і Московського патріархату). Мультикультуралізація соціуму – мультикультуралізм як явище суспільного життя, яке полягає в співіснуванні у рамках одного суспільства багатьох культур. З точки зору мультикультуралізму крайністю і відхиленням від норми є намагання утвердити у суспільному житті одну єдину «загальноприйнятую» культуру, що часто буває у суспільствах тоталітарного типу. В основі формування єдиного полікультурного суспільства, у якому проживають мільйони людей трітніх національностей, формуються культурні архетипи культурної поляризації, культурної асиміляції, культурної ізоляції, культурної гібридизації. Механізми протидії етнонаціональним та регіональним конфліктам в полі етнічному соціумі в умовах сучасних цивілізаційних тенденцій передбачають на нашу думку: 1) надання більшої політичної, юридичної або культурної автономії тим етносам які цього домагаються чи потребують; 2) проведення економічної та соціальної політики, направленої на підвищення рівня життя відсталих регіонів, народів чи груп населення; 3) створення культурної інфраструктури консенсусу; 4) збільшення квот для представників конфліктуючих етносів в органах влади; 5) збільшення відкритості регіону, розширення зовнішніх контактів; 6) залучення третьої сторони, так званого «третейського судді» (особливо в тих випадках, коли конфлікт набрав затяжного характеру), яким може бути якась міжнародна організація, окрема держава чи група держав; 7) залучення до вирішення конфліктних ситуацій громадськості, яка б презентувала різні етнічні спільності, різні регіони; 8) в тих випадках, коли врегулювання конфлікту з допомогою перерахованих механізмів та заходів неможливе, застосовується механізм так званого надзвичайного (швидкого) реагування, тобто здійснення системи заходів, яка передбачає введення надзвичайного стану на території яка втягнута в конфлікт, розпуск незаконних збройних формувань, заборону окремих організацій і т.п. Методи врегулювання таких конфліктів можуть і повинні варіюватись в залежності від міри гостроти і жорстокості. Сьогодні в умовах глобалізації ведеться інформаційна війна (англ. *Information War*) — використання і управління інформацією з метою набуття конкурентноздатної переваги над супротивником. Часто ІВ ведеться в комплексі з кібер- та психологічною війнами з метою ширшого охоплення цілей, із залученням радіоелектронної боротьби та мережових технологій. Основним засобом ведення ІВ є інформаційна зброя. Така війна поєднує військові, інформаційні, терористичні та інші агресивні дії, скоординовані з єдиного центру і

спрямовані на досягнення визначеної стратегічної мети. В цілому війна керованого хаосу або гібридна передбачає три стадії: 1) Розхитування ситуації, і через кризу інспірування внутрішньодержавного конфлікту в країні-жертві; 2) Деградація, розорення і розпад країни з перетворенням її в так звану "недієздатну" державу. 3) Зміна політичної влади на цілком підконтрольну агресору. Механізми протидії регіональним та етнонаціональним конфліктам, повинні бути превентивними, ефективними і своєчасними.

Література:

1. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556с.

8. **ВОРОПАЄВА В.Г.**, кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету (м.Кіровоград)

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сучасна парадигма особистості в умовах глобалізації акцентує увагу на тому, що людина є не тільки "економічною і політичною клітинкою" суспільства, вона є атрибутивною ознакою індивідуальної і соціальної буттєвості, та соціокультурним феноменом. Тому людина вибирає в себе раціональне, когнітивно-творче, когнітивно-пізнавальне, що переплітається з елементами емоційно-вольовими, традиціоналістськими, національно-історичними, національно-психологічними. Але історичне ще не стає історичним від того, що є реальністю, яка посідає певне місце в даних просторо-часових межах. Історичне є насамперед одиничне, неповторне, що пов'язане з походженням усього сущого, певне у своїй самосвідомості, у тому, що воно вкорінене в цьому ґрунті. Історичне, неповторне, індивідуальне ніколи не може бути всезагальним: історично особливе дозволяє просуватися у напрямі до цілісної сутності індивіда і цілісної сутності історії. Перспективи розв'язання проблем самореалізації особистості пов'язуються із завданням демократизації суспільства. Демократичні перетворення сучасного українського суспільства націлені на становлення такого соціального типу державності, на знамені якої була б людина, її високе соціальне призначення, законність і неухильне дотримання законів, добробут людини, щастя, свобода, власність. Настав же час прислухатися до думки Норберто Боббіо, що демократичні інституції є найперспективнішою частиною будь-якого процесу, а досягнення соціалістичних цілей можливе лише в межах ліберально-демократичного режиму. Крім цього, не існує іншого способу зробити політику дійсно гуманною і людською, поєднати її з мораллю і людиною. Лише за таких умов людина не буде відчуженою від політики і влади, не буде "губитись в політиці", а цивілізовані політичні відносини допоможуть людині знайти і реалізувати себе, подолати розірваність духу, розкрити свої "сутнісні сили", вивільнитися від відчужених і розірваних сторін своєї діяльності. Соціально-філософська направленість політики повинна сприяти тому, щоб правові, соціальні, політичні і економічні інститути були зорієнтованими на індивіда і регулювання обміну між ними в межах формальної раціональності і керівництва законом. Поширеною є думка, згідно з якою структура особистості - це єдність чотирьох підструктур: 1) біологічно зумовленої підструктури (темпераменту, статевих, вікових властивостей психіки тощо); 2) психологічної підструктури (індивідуальних психологічних особливостей - пам'яті, емоцій, відчуттів, уявлень, почуттів, волі, інтелекту та ін.); 3) підструктури соціального досвіду (набутих емпіричних і теоретичних знань, навичок, умінь, звичок, традицій, норм тощо); 4) підструктури спрямованості особистості (бажань, цілей, ідеалів, мотивів, потреб, прагнень, ціннісних орієнтацій та ін.). Цікавим є підхід американського соціолога й економіста А. Маслоу, визнаного теоретика менеджменту. За його міркуваннями, у суспільстві існує п'ять рівнів потреб, які він умовно розташував на шкалі, починаючи від нижчих (примітивних) і закінчуючи вищими. Перший рівень — фізіологічні потреби чи вітальні. Другий рівень — екзистенціальні (потреби безпеки власного існування, здоров'я, відсутності насильства, безпеки на вулицях, захист від війн тощо). Третій рівень - потреби в комунікації, дружбі, спілкуванні. Четвертий рівень - потреби статусу, визнання, престижу, оцінки інших людей, самоповаги. П'ятий рівень - потреби самовираження через творчість, самореалізації, розкриття та

реалізації здібностей, досягнення сенсу життя. Потреби першого та другого рівнів - нижчі, потреби третього, четвертого та п'ятого рівнів - вищі. Усі ці потреби відображають об'єктивну шкалу потреб, яка існує в суспільстві. Пересічна людина може мати суб'єктивну шкалу потреб, яка не обов'язково збігається з об'єктивною, тобто такою, що складається на рівні суспільства. Для соціальної філософії важливим є вирішення проблеми самознищення "родового життя", що загрожує знищенню людини. Основою людської консолідації і спільноти повинні стати проблеми самоорганізації, самопізнання, визначення самотності людини, самоактуалізації, самовиховання, самоволодіння, самопізнання, самоконтролю, самоспостереження, самооцінки, самовизначення, які усвідомлюються як ціннісні площини концепції "буттєвих цінностей" і "мета-цінностей" людини. Сутнісна рефлексія процесів самореалізації особистості зводиться до зіткнення "вітально-духовного" як реальних атрибутів.

Література:

1. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556с.

9. МЕЛЬНИК В.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри управління, інформаційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції Інституту управління та економіки освіти Національного педагогічного університету імені М.П.Драгманова(

САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Аксіологічні виміри буття формують цінності, що сприяють самореалізації людини у соціокультурному просторі, який формує як сама людина, так і суспільство. Аксіологічні виміри сучасного соціуму сьогодні залишаються набагато могутнішими чинниками для формування всього західного суспільства і самосвідомості культури, що виражали ще теоретики Відродження. Аксіологічні виміри буття сформували права, які стали основоположними для самореалізації людини – цивільна прав, політичні права, соціальні права, культурні права й обов'язки (право на інформацію, освіту, культуру, комунікацію, критику). Зріла ідентичність, а разом з цим і самореалізація людини може виникнути тільки на сонові осмисленого ставлення людини до своєї історії, природи, історичних явищ і процесів, всього того, що сьогодні на Заході називають «освіченою демпартією участі». У той же час в умовах розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій та культурної глобалізації відбуваються зміни у культурних стереотипах у зв'язку з новітніми науково-технічними, соціальними нововведеннями і перспективами міжкультурного і міжкомунікативного діалогу, що розширюють культурний простір спілкування індивіда та його самореалізації. Самореалізація особистості в контексті аксіологічних вимірів буття відбувається навколо сучасних новітніх процесів, серед яких саме технологічні зрушення, які принесли нові цінності буття, чому сприяв розвиток телекомунікаційних технологій і засобів зв'язку. Культурологічні засади самореалізації людини виходять з обумовлених засад буття соціальними ф і культурними факторами. Сталість, інваріантність фундаментальних родових якостей людини як істоти культурної (духовної), що споконвічно володіє волею, формується у єдності людського роду і є невід'ємною рисою культурних прав людини, їх пріоритету стосовно принципів устрою, законів і діяльності держави. Культурологічні засади самореалізації людини розкривають взаємовідносини між людиною і суспільством, суспільством і владою, людиною і людиною; ставить на порядок денний розробку таких категоріальних форм мислення, як культури так і її відношення до оточуючого світу, природи і самої себе, культурологічних засад управління як органону пізнання і перетворення світу. Культурологічні засади враховують проблеми культурної диференціації різних груп людей, враховують появу імміграційних тенденцій, що несуть інші культури в полікультурний соціум. Саме культурна антропологія виступає у вигляді вищої форми генералізації уявлень про інститути культури людства, представлених в універсальній і формі. Таким чином, самореалізація людини свідчить про створення умов для виявлення сутніх сил людини у всіх сферах людського буття, про те, що людина стає об'єктом і

суб'єктом того суспільного цілого, в якому намагається формувати свій імідж, сприяє розширенню культурних каналів комунікацій, в яких стверджує себе як людську сутність.. Саме культурний світ особистості сприяє встановленню діалогу між особистостями, етнічними угрупованнями і суспільствами, політиками, вченими, фахівцями, країнами. Це змушує людей бути разом, узгоджено долати перешкоди, формувати шлях цивілізаційного зростання в контексті реалізації культури буття і для культури і буття культури. Безумовно, що культура створює новий культурно-політичний клімат як на рівні держави, так і на рівні особистості.

Література:

1. Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / В.Г.Воронкова, О.Є. Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556 с.

10. САВЧЕНКО С.В. магістр державного управління, Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК «СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ»

Сучасний етап розвитку світової економіки різними експертами трактується по-різному: «третя хвиля» (Тофлер), інформаційна економіка, наукоємна економіка або економіка, що базується на знаннях, постфордизм (Малецький, Кастельс), плаский світ (Фрідман). Всі ці визначення поєднані одним суттєвим явищем – новій моделі світової економіки притаманна залежність від більш мобільних і наукоємних факторів суспільного виробництва, таких як рівень освіти і професійних навичок, рівень розвитку науки й техніки. Ключовою характеристикою сучасної глобальної економіки (для країн у розвиненому сегменті та «сегменті «нових лідерів») є інтенсивність застосування високих технологій та інновацій у виробництві, сфері послуг та управлінських процесах. Це відповідно вимагає прискорення циклів наукових досліджень та конструкторських розробок, а також їх ефективної комерціалізації. У високорозвинених країнах світу університети та науково-дослідні інститути стають центрами розробки нових видів продукції, які пізніше виробляються в масових масштабах завдяки тісним зв'язкам між бізнесом і науково-дослідним сектором. У формулюванні засад сучасного економічного розвитку доречніше використовувати поняття «інновації», а не «знання», оскільки останнє має статичний характер, узагальнення досвіду як результат практики і передбачення майбутнього. Інновації мають динамічний характер, означають здатність впроваджувати знання в життя, збільшувати продуктивність праці, створювати нові продукти та послуги, новий попит на них. За умов інноваційної економіки країни набувають нових конкурентних переваг, пропонують нові можливості для економічного розвитку. Від науково-інтелектуального потенціалу країни залежить рівень конкурентоспроможності її товарів і послуг, підприємств і цілих галузей, а також її позиції в системі координат міжнародного поділу праці, глобального потоку інвестицій. Розміри, структура та динаміка розвитку науково-дослідного сектора визначають ступінь інтегрованості країни або регіону у світову інноваційну систему, її значущість як науково-освітнього центру. Практика інших країн (зокрема, країн ЄС) також доводить, що інноваційні компанії є більш орієнтованими на зовнішні ринки, отже підвищення інноваційності товарів і послуг, що виробляються в країні, веде до зростання обсягів експорту. Як правило, регіон в якому розміщені науково-дослідні інститути, університети з практичною орієнтацією та тісними зв'язками з приватним сектором, стає полюсом росту - центром високотехнологічного виробництва та інноваційних послуг. Їх довгостроковий успіх багато в чому залежить від здатності передбачати нові споживчі та технологічні (наукові) тренди (а не лише швидко реагувати на них), диверсифікувати структуру виробництва і послуг (зокрема в суміжних галузях), оперативно перебудовувати виробничу інфраструктуру, мобілізувати необхідні інтелектуальні ресурси. Економіка, що базується на знаннях, включає: рівень кваліфікації трудових (наукових) кадрів; науково-

дослідні установи та університети; розвинену інфраструктуру; високий рівень розвитку інформаційних технологій. Стратегічного значення для розробки і впровадження конкурентоспроможної продукції на регіональному рівні набуває створення нових інноваційних структур. Ефектність інноваційної діяльності насамперед залежить від інноваційної сфери розвитку сучасного суспільства, впровадження новітніх технологій та підготовка наукових кадрів.

Література:

1. Регіональний розвиток та державна регіональна політика в Україні: Стан і перспективи змін у контексті глобальних викликів та європейських стандартів політики. Аналітичний звіт. - К.: Проект ЄС «Підтримки політики регіонального розвитку в Україні», 2014.- 452 с.

11. СЕРГІЄНКО Т.І., кандидат політичних наук, доцент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ПОЛІТИЧНУ СВІДОМІСТЬ

Актуальність досліджень в області інформаційних війн, характеризується формуванням нового виміру політики – віртуального інформаційного простору. В такому просторі політичного буття закономірним є процес зміни ціннісних орієнтацій, ідейних переконань та поведінки його суб'єктів, як індивідуальної так і масової свідомості. Таких впливів достатньо багато. Це може бути і стаття в газеті, і тоталітарна секта, і порада авторитетної людини. Все це випадки того, як інформація впливає на прийняття нами рішень. Зазначимо, що саме у XX-XXI ст. інформаційна війна набуває форсованих темпів розвитку та привертає увагу численних науковців. Проблемами вивчення інформаційних процесів займаються відомі українські та зарубіжні дослідники (Н. Волковський, С. Жук, В. Косєвцов, А. Кузьменко, В. Ліпкан, О. Литвиненко, І. Лук'янець, В. Остроухов, П. Панарін, В. Петрик, Г. Почепцов, П. Прибутко, М. Присяжнюк, А. Рось, В. Толубко, М. Требін та ін.). Психологічний компонент інформаційної війни глибоко досліджений у працях Д. Волкогонова, С. Зелінського, О. Караяні, В. Крисько, В. Лепського, В. Лісічкіна, А. Морозова, В. Прокоф'єва. Аналіз державної інформаційної політики в особливих умовах реалізований у роботах Ф. Р. Барнета, С. Джерджа, М. Лібікі, К. Лорда, А. Манойла, Т. Ніколаєвої, М. Недопитанського, Ю. Ноевого, А. Петренка, С. Телешуна, Д. Фролова, В. Хатчінсона та багатьох інших. На сучасному етапі світового розвитку наукові знання про прийоми, методи і засоби інформаційної війни перетворились на один з основних інструментів досягнення геополітичного домінування, де особливим різновидом зброї є інформація, а боротьба ведеться за цілеспрямовану зміну індивідуальної, групової та масової свідомості, за політичну й електоральну поведінку. Інформаційна ера також змінила спосіб ведення бойових дій, забезпечивши командирів безпрецедентною кількістю та якістю інформації. Слід розрізняти війну інформаційної ери і інформаційну війну. Війна інформаційної ери використовує інформаційну технологію як засіб для успішного проведення бойових операцій. Навпаки, інформаційна війна розглядає інформацію, як окремий об'єкт або потенційну зброю і як вигідну ціль. Технології інформаційної ери зробили можливою теоретичну можливість - пряме маніпулювання інформацією противника. Особливу роль тут грає телебачення. Тож, під інформаційною війною розуміються дії, що вживаються для досягнення інформаційної переваги в підтримці національної військової стратегії за допомогою впливу на інформацію та інформаційні системи противника при одночасному забезпеченні безпеки й захисту власної інформації та інформаційних систем. У гуманітарному сенсі "інформаційна війна" розуміється як ті чи інші активні методи трансформації інформаційного простору. В інформаційних війнах цього типу мова йде про

певну систему (концепції) нав'язування моделі світу, яка покликана забезпечити бажані типи поведінки, про атаки на структури породження інформації, процеси міркувань [1, с.194]. Таким чином, інформаційні війни є інформаційними технологіями, що впливають на інформаційні системи, маючи на меті введення в оману масової чи індивідуальної свідомості, виведення з ладу або десинхронізацію процесів управління суспільством та його складовими, передовсім військовими. У сучасному інформаційному суспільстві з'явився могутній засіб реалізації прийомів і методів психологічної війни - засоби масової інформації. Людина в наш час живе в інформаційному полі. Вона отримує найсвіжішу інформацію з усіх кінців планети, але тільки ту, яку надають ЗМІ. Будь-який діяч тільки тоді існує для мас, якщо він подається у ЗМІ. Люди живуть в інформаційному полі і щодня черпають інформацію з преси, радіопередач, з екранів телевізорів. Перебуваючи часто в світі відірваних від реальності символів, вони можуть йти навіть проти своїх власних інтересів. Реальність може відходити на другий план, грати підлеглу роль. У цьому сенсі людина не є вільною, до засобів, що використовуються при реалізації методів маніпуляції людською свідомістю, належать: засоби масової інформації; агітаційно-пропагандистські та навчальні матеріали; здобутки літератури і мистецтва; енергоінформаційні засоби; лінгвістичні засоби; психотропні засоби; особисте індивідуальне та групове спілкування [2, с.125]. Отже, процес маніпулювання починається з перших кроків дитини, її наставляють, призивають до покори, контролюють, карають. Таким чином, інформація у наш час може нести не тільки користь для людини але й негативно впливати на її здоров'я. За допомогою інформації можна дезорієнтувати ворогів, впливати на політичну діяльність людей, існує багато думок, що хтось за допомогою телебачення маніпулює людьми. Логіка маніпуляторів очевидна й закономірність однозначна: чим ширша аудиторія, на яку необхідно здійснити вплив, тим більш універсальними повинні бути мішені. Спеціалізованість і точна спрямованість масового впливу можливі тоді, коли організатору впливу відомі специфічні якості потрібних верств населення чи груп людей. Відповідно, чим вужча передбачувана аудиторія, тим точнішим має бути підстроювання під її особливості. У випадках, коли таке підстроювання за будь-яких причин не проводиться, знову з'являються універсальні збудники: гордість, прагнення до задоволення, комфорту, бажання мати сімейний затишок, просування по службі, популярність, - цілком доступні й зрозумілі більшості людей цінності. Якщо ж при цьому щось не спрацьовує, то це можна розглядати як неминучу платню за вихідну економію.

Література:

1. Руднева А. О. Інформаційна безпека та інформаційна політика України в умовах інформаційного протистояння / А. О. Руднева // Соціальне прогнозування та проектування політичних ситуацій та процесів: Матеріали III Міжнародної наукової конференції (29 березня 2013). — Запоріжжя, 2013. — С. 194—196.
2. Фісун А. О. Особливості механізму інформаційних війн в сучасному глобальному суспільстві / А. О. Фісун // Матеріали Міжнародної наукової конференції «Соціальне прогнозування та проектування політичних ситуацій та процесів» (01-02 березня 2012 р.). — Запоріжжя : КСК-Альянс, 2012. — С. 124—126.

12. СОСНІН О.В., доктор політичних наук, професор, зав. кафедри міжнародної інформації Національного авіаційного університету, Заслужений діяч науки і техніки України;
ВОРОНКОВА В.Г., доктор філософських наук, професор, зав. кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ СИСТЕМОЮ ЯК СПОСІБ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В умовах глобального розвитку світу виникає велика необхідність управління міжнародною системою відносин, так як, по-перше, існує потреба у наданні міжнародним

відносинам більшої структурної організованості, що потребує підвищення ефективності управління міжнародними відносинами, які у значній мірі ускладнилися у зв'язку з сучасними реаліями конфліктів, які зачіпають, зокрема україно-російські відносини; по-друге, у зв'язку з необхідністю підвищення ефективності дієвості міжнародно-правового регулювання, що зумовлено готовістю держав узгоджувати, приймати і виконувати відповідні норми; по-третє, у зв'язку з посиленням результативності взаємодії на міжнародній арені, що знаходить своє вираження у формуванні стійких елементів міжнародної системи (інтеграційних комплексів, політичних просторів, міжнародних режимів); по-четверте, пошуками країнами міжнародного лідерства для вирішення тих чи інших міжнародно-політичних задач і мобілізації з цією метою інших учасників міжнародного життя. У рамках Ялтинсько-Потсдамської міжнародної системи претензії на глобальне лідерство висували лише дві держави – СРСР і США, проте були і інші країни з амбіціями чи реальним потенціалом лідерства меншого масштабу – Югославія, Китай, Франція (часів голістського правління у відношенні США). Сьогодні стикаємося з тенденцією розмивання відносного превалювання США на міжнародній арені і розширення можливостей інших держав, що посилюється з поліцентричним характером системи міжнародних відносин. Держав, які мають потенціал лідерства сьогодні стає все більше, навіть якщо йде мова про лідерство в обмежених територіальних ареалах чи стосовно до окремих функціональних просторів. Наприклад, у рамках ЄС роль ініціаторів у просіванні цілого ряду інтеграційних проектів відіграють Франція і Німеччина, феномен регіонального лідерства все більше розширюється. Такий розвиток у принципі працює на структуризацію міжнародної системи відносин і тим самим підтримання її стабільності. У той же час «автоматичного» формування коаліцій «за» чи «проти» у рамках міжнародних проектів не існує (такими діями може бути сприяння економічній допомозі, використання політичних механізмів, на правлення миротворчого контингенту в ту чи іншу країну, здійснення гуманітарної інтервенції, проведення рятувальної місії, організація антитерористичних операцій). З числа 10-15 держав, що складають ядро сучасної світової системи, розраховувати на успішне лідерство можуть перш за все ті країни, які проявляють зацікавленість в укріпленні міжнародно-політичного порядку, повазі до міжнародного права та інтересам інших держав. Інфраструктуру сучасної міжнародної системи створюють постійні міждержавні (міжурядові) організації та інші формати багатосторонньої взаємодії держав. Деякі багатосторонні структури займають особливе місце в існуючому міжнародному порядку – ООН, Рада Безпеки, «група вісімки», «велика двадцятка». НАТО і ЄС та інші. Проте сьогодні в умовах глобальної трансформації сучасного соціуму зростає актуальність у створенні не загального, а вузько функціонального призначення, що направлено на міждержавну взаємодію з ряду напрямків – екологія, клімат, Інтернет, національна безпека, боротьба з піратством. Найбільш розповсюдженим у сучасних умовах є феномен міжнародної інтеграції, вектор якого зорієнтований на формування більш цілісного комплексу. Важливою функцією інтеграційних процесів виступає можливість нейтралізації нестабільності на регіональному рівні (приклад, російсько-український конфлікт). Регіональна інтеграція сьогодні прокладати шлях до взаємної співпраці як великих, так і малих територіальних об'єднань, консолідуючи кожний з них і підвищуючи його дієздатність як учасника міжнародної системи по цілому ряду інтеграційних процесів. У той же час виникла висока міра нестабільності на глобальному рівні, що породжена російсько-українським конфліктом з його сценарієм формування «Новоросії», що сприяє нестійкості і всієї міжнародної системи. Саме «зверху» сьогодні виникають найбільш значні імпульси до врегулювання регіональних конфліктів. Реалізація управління міжнародною системою проявляється сьогодні на рівні регіональних інтересів, що потребують формування відповідних правових чи інституційних механізмів вирішення проблем регіонального життя. Деякі міжнародні режими мають практично глобальний характер (нерозповсюдження ядерної зброї), деякі прив'язані до тих чи інших територіальних ареалів (контроль за ракетними технологіями). Але у практичному плані формування міжнародних режимів

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції проведеної 23-24 квітня 2015 року в ЗДІА

здійснюється на регіональному рівні як крок до виконання тісних та імперативних глобальних обов'язків чи як засіб колективного захисту від проявів глобалізму. В контексті управління міжнародною системою як спосіб її функціонування слід виділити декілька кластерів багатосторонньої взаємодії у сучасній міжнародній системі, завдяки якій здійснюється її функціонування: 1) ООН, Рада Безпеки; 2) «група 8», «група 20»№; 3) міждержавні організації загального призначення – регіональні – СНД, Ліга арабських країн – ЛАК, Організація американських держав – ОАД, Африканський союз, Асоціація країн Південно-Східної Азії – АСЕАН; трансрегіональні – ОБСЄ, ШОС; 4) інтеграційні і протоінтеграційні - ЄС, ЄвраАзЕС; 5) міждержавні організації з конкретною функціональною орієнтацією - НАТО, ОДКБ; інші – ЮНЕСКО, ВТО, МВФ, Міжнародний союз електрозв'язку – МСЄ; 6) багатосторонні консультативні формати – «ЄС плюс», договірні режими - обмеження озброєнь; 7) багатосторонні консультативні формати загального характеру і проблемо сфокусовані. Все ці організації успішно діють на міжнародній арені, вимагаючи в тій чи іншій мірі свого реформування.

Література:

1.Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник / О.В.Соснін, В.Г.Воронкова, О.Є.Постол.- Київ: Центр навчальної літератури, 2015.- 556 с.

13. **ПЕЧЕНИК О.Б.**, магістрант групи М-14-1м спеціальності «менеджмент організацій та публічне адміністрування (за видами економічної діяльності)» кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Актуальність теми дослідження в тому, що подальший розвиток ринкових процесів в Україні, створення передумов для її успішної інтеграції у світове економічне співтовариство потребує суттєвих змін у визначенні пріоритетних форм, методів і напрямів діяльності в умовах інформаційного суспільства. Нині однією із найважливіших соціально-економічних галузей світової економіки є туризм. Саме туризм найбільш суттєво впливає на розвиток політичних, економічних, соціальних, культурних відносин і міжособистісних стосунків у міжнародному масштабі, стає змістом та стилем життя для мільйонів людей в умовах інформаційного суспільства. Україна володіє різноманітними туристично-рекреаційними ресурсами, значним потенціалом для розвитку міжнародного туризму, а, отже, має всі передумови, щоб увійти до найбільш розвинених у туристичному відношенні країн світу. Однак на цьому шляху існує багато проблем як прикладного соціально-економічного, так і науково-методологічного характеру. Достатньо суперечливе і складне становлення ринкових відносин у нашій країні зумовило, з одного боку, швидке насичення ринку туризму, збільшення кількості туристичних фірм, якісних та кількісних показників їхньої діяльності. З іншого - на туристичному ринку України явно переважає імпорту туризму, що суттєво зменшує його значення для розвитку національної економіки. Крім того, високий ступінь невизначеності ринкової ситуації, політична та міжнародна нестабільність, сезонні коливання попиту на туристичні послуги, посилення конкуренції, обмеженість ресурсів, призводить до виникнення кризових явищ на туристичних підприємствах та підвищення складності їх управління. У цій ситуації значний інтерес для вітчизняних науковців та підприємців галузі становить сучасна маркетингова концепція управління, передові методи та форми маркетингового впливу на формування ринкового попиту, конкурентної позиції туристичного підприємства та образу країни як туристичної. За таких умов ключовим

фактором забезпечення конкурентоспроможності туристичних підприємств як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку стає дієва система маркетингових комунікацій. Це складний та динамічний процес, який характеризується широким застосуванням різноманітних комунікаційних засобів, появою нових інструментів інформаційного маркетингового впливу. Запорукою успіху туристичної фірми на ринку стає її спроможність оптимально організовувати взаємодію багаточисельних елементів даної системи, визначати найбільш дієві та ефективні види маркетингових інструментів. Вивченню управління маркетинговою діяльністю було присвячено багато праць зарубіжних і вітчизняних авторів. Серед них У. Уеллс, Дж. Бернет, С.Моріарті, Дж. Р. Россітер, Л. Персі, Ф. Котлер, Ч.Сендидж, Дж. М.Лейхіфф, Дж. М. Пенроуз, Г. Л. Багієв, В. М. Тарасевич, Х. Анн, Д. Доті, Є. Голубкова, О. Феофанов, А. Зверінцев, А. Дурович та багато інших. Аналізували ці проблеми й такі українські науковці, як Л.Балабанова, А. Войчак, Т. Лук'янець, Г. Почепцов, Є. Ромат, В. Сахаров, Т. Примак. Однак нині ще недостатньо розкрито питання комплексного підходу до застосування різних елементів системи маркетингу та необхідності врахування особливостей управління такою системою у сфері туризму. Узагальнюючою основою використання маркетингу в туристичній галузі є теорія зростання ролі державного регулювання в сучасному ринковому суспільстві. Оскільки це регулювання має відповідати принципам функціонування ринкового суспільства, державна політика в туризмі має об'єктивно розширювати застосування маркетингових методів управління. Дослідивши зарубіжний досвід маркетингових функцій державних органів управління туризмом, виявлено, що наприклад, в Швейцарії, Іспанії, Німеччині координаційним механізмом регулювання індустрії туризму є маркетингові системи цих країн, їх структурними елементами - носіями маркетингових функцій є центральні і регіональні органи державної влади, національні та регіональні туристичні асоціації, туристичні підприємства. Необхідність застосування маркетингових функцій органами управління туризмом викликана важливою роллю туризму у вирішенні соціальних і економічних проблем держави. У багатьох країнах світу саме за рахунок туризму виникають нові робочі місця, підтримується високий рівень життя населення, створюються передумови для поліпшення платіжного балансу країни. Необхідність розвитку сфери туризму сприяє підвищенню рівня освіти, удосконаленню системи медичного обслуговування населення, впровадженню нових засобів поширення інформації тощо. Туризм впливає на збереження й розвиток культурного потенціалу, веде до гармонізації відносин між різними країнами й народами, змушує уряди, громадські організації й комерційні структури брати активну участь у справі збереження й оздоровлення навколишнього середовища. Україна посідає одне з провідних місць в Європі щодо забезпеченості курортними та рекреаційними ресурсами. Серед них найбільш цінними є унікальні кліматичні зони морського узбережжя та Карпат, а також мінеральні води та лікувальні грязі практично всіх відомих бальнеологічних типів. Згідно з даними, курортні та рекреаційні території в Україні становлять близько 9,1 млн га (15%) території. Оцінка потенціалу курортних та природних лікувальних ресурсів дає підстави розраховувати, що Україна має перспективу розвитку туристичної галузі. Це могутній потенціал розвитку міжнародного і вітчизняного оздоровлення й туризму, які є прибутковими галузями економіки багатьох країн. Наявний потенціал дозволяє ставити завдання щодо ефективного відтворення трудових ресурсів і генофонду нації шляхом оздоровлення, забезпечення повноцінного відпочинку громадян, шляхом перетворення курортної галузі на вагоме джерело створення нових робочих місць та наповнення державного і місцевих бюджетів. Ресурсна база України має унікальний туристичний потенціал, спроможний забезпечити подальший розвиток національного туристичного продукту і вихід його на міжнародні ринки. Найважливішим завданням на цьому шляху є забезпечення формування у сфері туризму маркетингової ідеології, спрямованої на раціональне і ефективне використання природних, історико-культурних та соціально-побутових ресурсів для розвитку в'їзного і внутрішнього туризму.

Іншим напрямом діяльності туристичної фірми в умовах інформаційного суспільства є реклама. Головна характеристика сучасної реклами: повідомляти, поширювати відомості про щось (когось) для залучення покупця або створення популярності товару або виробника. Реклама в ринковій економіці виконує безліч функцій, саме тому у вітчизняній і зарубіжній економічній літературі існує безліч формулювань терміну "реклама", які, зберігаючи її первісне значення - повідомляти, більшою чи меншою мірою містять ряд сучасних характеристик. Наприклад, Ф. Котлер визначає рекламу наступним чином: реклама - це усвідомлений цілеспрямований процес платного комунікативної взаємодії рекламодавця з деякою аудиторією, що має на меті донесення до свідомості представників цієї аудиторії деякою інформацією або ідеї. Реклама - це діалог між продавцем і споживачем, де продавець виражає свої наміри через рекламні засоби, а споживач зацікавленістю в даному товарі. Піар (public relations - PR) - це сфера маркетингу, яка викликає, найбільш часто непорозуміння, може бути виключно ефективним інструментом. Визначення PR даються дуже різні, але для сфери туризму найкраще підходить визначення, запропоноване компанією Hilton International - процес, що забезпечує нам позитивний імідж і перевагу з боку клієнтів за участю третьої сторони. Піар - важливий інструмент маркетингу, досить довго вважався другорядним, проте останнім часом його значення стрімко зростає. Суть туристичної політики полягає у діяльності держави щодо розвитку туристичної індустрії і суб'єктів туристичного ринку, вдосконалення форм туристичного обслуговування громадян і зміцнення на їх основі власного політичного, економічного і соціального потенціалу. Сьогодні до пріоритетів регіональної туристичної політики віднесено просторове спрямування економічної діяльності, розбудова туристичної інфраструктури, стимулювання приватного сектора щодо розміщення підприємств у певних регіонах, система заходів з підтримки розвитку туризму тощо.

Таким чином, розвиток туризму виявився результатом науково-технічного прогресу, інформаційної революції, які привели до поглиблення міжнародних зв'язків. Підвищення комфорту та обслуговування в туристичних фірмах сьогодні виступає на перше місце. Маркетингове сегментування ринку стає більш чітко вираженим. Попит стає детермінованим від потреб кожної групи споживачів. У міру все більш активного упровадження комп'ютерних систем бронювання зменшуються строки бронювання. Активнішими верствами, здатними приймати участь у різноманітних туристичних подіях, є старше покоління (пенсіонери) і молодь. Туризм - сама найпопулярніша галузь виробництва за доби інформаційного суспільства.

Література:

1. Маркетинг соціальних послуг. Навчальний посібник / Під ред. д.ф.н., проф. Воронкової В.Г. // С.Л.Катаєв, О.М.Кіндратець, А.Г.Беліченко .- К.: ВД «Професіонал», 2008.- 576 с.

14. **ДУДНІКОВА І.І.** доцент, зав. кафедри екології Європейського університету (м.Київ)

ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ ЯК НОВА ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Екологія людини як нова глобальна проблема інформаційного суспільства сьогодні є одним з пріоритетних наукових напрямків, так як слід досліджувати проблеми людини в контексті того антропогенного впливу на людину, природу і суспільство, що має прямий і опосередкований вплив. Даний вплив посилює дію негативних наслідків на людину в умовах становлення і розвитку інформаційного суспільства: 1) забруднення навколишнього середовища; 2) вичерпання природних ресурсів; 3) деградація екосистем; 4) збіднення різноманіття; 5) знищення лісів, що набуло величезних масштабів, як у Києві, так і в інших регіонах України; 6) технічні перетворення і руйнування систем ландшафтів, що впливає на

людину; 8) глобальні кліматичні впливи, серед яких виділяється потепління клімату Планети. Все це впливає на екологію людини, що здійснюється в результаті втручання самої людини в екосистеми. У результаті всього цього виникає спрощення екосистеми і розрив біологічних циклів; поява генетичних змін в організмах рослин і тварин; введення в екосистему нових видів; концентрація розсіяної енергії у вигляді теплового забруднення; збільшення отруйних відходів від хімічних виробництв. За даними інституту Всесвітнього спостереження (Вашингтон, США), щороку на нашій планеті: витрачається близько 26 млрд. т. родючого ґрунту орних земель; знищуються вологі тропічні ліси на великих площах; через нераціональне використання земель утворилося близько 6 млн. га пустель; через кислотні опади пошкоджено ліси на площу 50 млн. га; під загрозою зниження перебуває не менше 25030 тис. видів рослин. Особливо гострою є проблема забруднення навколишнього середовища різними токсинами антропогенного походження, що впливають на екологію людини. Антропогенний вплив людини на природу і природи на людину наступні: 1) сільськогосподарські; 2) техногенні; 3) рекреаційні; 4) урбогенні. Основні урбогенні чинники, які мають негативний характер, – теплові, хімічні, радіаційні, електромагнітні, світлові, звукові, вібраційні, які часто діють одночасно і впливають на природу людини. Над містами, які є індустріальними, здійснюються «гарячі острови» з пилу та сажі, а також газові викиди, що погіршуються кисть природного середовища, яке стає шкідливим для здоров'я людини. Антропогенні шкідливі кліматичні чинники витісняють природну рослинність, збіднюють тваринні світи, обмежують діяльність мікроорганізмів. Керування антропогенними впливами може здійснюватися шляхом їх обмеження: через встановлення гранично допустимих навантажень, різних нормативів введення науково обґрунтованих режимів природних ресурсів міжнародного співробітництва, наукового обґрунтування заходів щодо природи та екології людини. Багато явищ за останні 200 років стали незворотними і навіть загрозливими, тому виникає необхідність глибокого аналізу розвитку взаємодії між природними і суспільними процесами в умовах інформаційного суспільства з метою визначення шляхів управління ними. «Шок майбутнього» (футурошок) – це шок від зіткнення людини не тільки з майбутнім, але вже і сьогоdnішнім, зумовленого втручанням людини у природу. Футурошок викликаний новими явищами, які виникають у суспільстві «третьої хвилі»: зростаючі темпи самогубств серед молоді, поява алкоголізму, наркоманії, психологічної депресії, вандалізму, злочинів, фрустрації (надлому психіки), особливо тих, хто вертається з АТО, поява великої кількості інвалідів, психологічних розладів у дітей, емоційних і психологічних стресів, знервованості, страх перед майбутнім, втрата віри в майбутнє, поява амбівалентності психіки особистості, так як людині все важче адаптуватися до реальності. Все це говорить про те, що екологія людини в інформаційному суспільстві знаходиться під загрозою. У наш час, людина постійно знаходиться в інформаційному полі, сформованому новими засобами комунікації, зокрема ЗМІ. Це поле впливає безпосередньо на мозок людини, може здійснювати не менший вплив, чим його матеріальне оточення. Воно впливає і на стан виробничих сил, які не можна розглядати ізольовано від інформаційного середовища.

Література:

1. Осипов Г.В., Лисичкин Г.А., Вирин М.М. Становление и информационного общества в России и за рубежом: учеб. пособие / Г.О.Осипов, Г.А.Лисичкин, М.М.Вирин; под общ. ред. В.А.Садовниченко.- М.: Норма:ИНФРА-М:2014.- 304 с.
15. **БЛОГУР В.Є.**, доктор філософських наук, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Мелітополь, Україна)

ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В основі філософії людини як об'єкта соціально-філософської рефлексії інформаційного суспільства виходить з того, що людина – це “рефлексивна монада”, яка направляє свій розум на природно-буттєві виміри життя, спроможні утвердити себе в природно-тілесному здійсненні. В загальноновживаній площині Всесвіт не може існувати без людини, без її активності і творчості: якщо ж співпадає процес тотожності мислення і буття людини, то людина реалізує себе як творчу істоту. Але якщо цьому процесу тотожності мислення і буття сприяє вся сукупність соціально-політичних та соціально-економічних відносин, в яких знаходиться людина, то розвивається і накопичується людський потенціал. Саме тому соціальність – це не тільки необхідна і всезагальна форма буття людини, а форма її становлення в цьому бутті, так як соціальність – це причетність до всього того, що відбувається з людиною. Сутнісна матерія суспільства повинна зводитися до все більш повної реалізації сутнісних сил людини, щоб стати цілісною особистістю, досягти чогось такого, що могло б привести їх до “вищих” станів свідомості [1]. Інформаційне суспільство охоплює всі сфери життя – технічна сфера; економічна сфера; ділова сфера; соціальна сфера; культурна сфера; політична сфера.

В контексті соціально-філософської рефлексії сучасне бачення людини і світу в умовах інформаційного суспільства формується в процесі взаємодії різних теоретичних традицій і підходів, тому воно ніколи не знаходить завершення, і напевно чи взагалі можливе як цілісна і несуперечлива теорія. Ідеал наукової раціональності класичної науки, трансформується в некласичний, у рамках якого людина як суб'єкт пізнання розташована “всередині” природи, біосфери разом зі своїми цінностями і світоглядними настановами. Суспільство, що знаходиться в умовах перманентних трансформацій, потребує адаптації людини до плинних, зовнішніх умов середовища та забезпечення її успішної адаптації і збалансованості [2]. Наприклад, соціокультурна адаптація – це пристосування окремого індивіда чи соціальної групи до постійно плинних умов існування соціокультурного середовища, а також вплив на них.

Постмодерністське мислення, що формується у межах сучасності, не сприймає будь-якої абсолютизації. Іронізуючи над будь-якими формами монізму, центризму, тоталітаризації над загальнообов'язковими утопіями й закамурфльованими типами деспотизму, соціально-філософська думка відкриває простір плюральності, множинності, мультиваріантності, розмаїттю конкуренції, полярних парадигм і співіснуванню гетерогенних елементів. Гносеологія плюралізму, що є засадничою для соціальної філософії, перетворюється на теорію нової культурної свідомості, нового розуміння людством себе та свого теперішнього становища в нестабільному, стохастичному, повному невизначеностей та суперечностей світі. У цьому контексті взаємозв'язок “вітального-духовного” передбачає розуміння теоретичної формули моделювання буття “можливої потенції”: 1) відношення людини до самої себе; 2) відношення людини до інших людей; 3) відношення людини до екстра-реалій; 4) відношення до світу як єдиного цілого, що у значній мірі поглиблює соціальне пізнання про людину.

В контексті постмодерністського мислення концепція трансцендентального суб'єкта грішить гносеологізмом - зведенням людини до суб'єкта пізнання, а світу до об'єкта, тобто до сукупності предметів (сущого), які підлягають пізнанню. Зведення світу до предметів, сущого призвело до того, що і сама людська суб'єктивність стала мислитись як суще, як предмет. Всупереч такому гносеологічному підходу, коли людина розглядається як суб'єкт, що протистоїть сущому як об'єкту, екзистенціалісти запропонували новий, за словами М. Гайдеггера, онтологічний підхід до людини.

Отже, соціальні виміри пізнання людини виходять з того, що людина – це “рефлексивна монада», яка направляє свій розум на природно-буттєві виміри індивідуального і суспільного буття, сучасне бачення людини і світу формується в процесі взаємодії різних теоретичних традицій і підходів, які глибоко проникають у сутність людини, напрями соціального пізнання сприяють глибокому розумінню соціального простору і соціального часу. Духовний та інтелектуальний зміст філософії людини

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції проведеної 23-24 квітня 2015 року в ЗДІА

зводиться до розвитку цілісності, досконалості, завершеності, унікальності, самовпевненості, істини, краси, культури. Люди, які націлені на свій розвиток і саморозвиток, намагаються розвивати власні принципи і мотиви для досягнення своїх цілей, можуть роздумувати, як минуле співвідноситься з сьогоденням, реалістично пов'язувати довготривалі плани з поточними завданнями, у них є почуття безперервності трьох аспектів часу: минулого, теперішнього і майбутнього. Стратегія розвитку інформаційного суспільства повинна супроводжуватися розвитком людських ресурсів, можливості яких відповідали б вимогам інформаційного суспільства. Сьогодні важливим фактором підвищення конкурентоспроможності країни є нарощування її потенціалу у сфері освіти, технологій, ноу-хау та інформації. Цей фактор визнається вирішальним для інтеграції країни у світову економіку. У якості стратегії вирішення цієї задачі пропонується підвищення темпів і розширення масштабів використання ІКТ. Стійкому розвитку сприяє також інтеграція, що відноситься до ІКТ, заходів і програм у національні і регіональні соціально-економічні стратегії, що в цілому сприяє формуванню глобального інформаційного суспільства.

Література

1. *Воронкова В.Г.* Формирование нового мировоззрения, нового человека, нового общества будущего: [Монография] / В.Г.Воронкова / Кого и как воспитывать в подрастающих поколениях // Под ред. О.А.Базалука.- К.: Издательский дом «Скиф».- 2012.- Т.2.- С.134-152.
2. *Білогур В.Є.* Світоглядні орієнтації студентів: тенденції змін у трансформаційному суспільстві: [Монографія] / В.Є.Білогур.- Дніпропетровськ: Пороги, 2011.- 311с.

16. ІЛЬЧЕНКО С.В., магістрант групи УП-13мд спеціальності «Управління проектами» Запорізької державної інженерної академії

ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Управління проектами при широкомасштабному застосуванні забезпечує високу ефективність здійснення проектно-орієнтованої діяльності. Упровадження концепції управління проектами в економіці України буде сприяти масштабному соціально-економічному розвитку України за рахунок підвищення ефективності управління на центральному, регіональному і муніципальному рівнях, підвищення якості управління державними і приватними підприємствами, а також підвищення інвестиційного клімату та інтенсивності обігу фінансово-кредитних ресурсів, що неминуче приведе до підвищення частки ВВП та рівня життя населення [1]. Різні категорії учасників проектно-орієнтованої діяльності отримують наступні переваги від професійного розвитку управління проектами в Україні: 1) Інвестори: підвищення прозорості державних і приватних проектів; пониження ризиків та їх контрольованість; розширення кола інвесторів та їх інноваційних можливостей; економія інвестиційних ресурсів за рахунок підвищення ефективності використання засобів проектів; 2) Менеджери і власники: підвищення конкурентоспроможності; додатковий прибуток; покращення управлінського процесу; 3) Держава: підвищення обґрунтованості, чіткості планування і здійснення проектів і програм; контроль над розтрачанням засобів, ресурсів і строків виконання; пониження ризиків, втрат часу і ресурсів; прозорість; пониження витрат бюджетів всіх рівнів; підвищення ефективності державного управління; підвищення економічної безпеки; підвищення ефективності інноваційної та інвестиційної діяльності; істотне підвищення ВВП; 4) Суспільство: підвищення ефективності економіки в цілому; зростання інвестицій в соціальний сектор зі сторони бюджетів всіх рівнів і керівництва підприємств; покращення якості і рівня життя.

Методологія і засоби менеджменту проектів використовується в усіх сферах цілеспрямованої і проектно-орієнтованої діяльності, у тому числі і в державному управлінні

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції проведеної 23-24 квітня 2015 року в ЗДІА

різних країн. В останні роки уряди таких країн, як США, Німеччина, Японія, Франція все більше і більше використовують у своїй діяльності методи і засоби менеджменту проектів. Так, наприклад, практично кожний чиновник уряду США використовує на своєму персональному комп'ютері програмні засоби менеджменту у складі набору стандартних пакетів і програм. Ці засоби активно застосовуються не тільки для управління центральними проектами, але і для здійснення управлінських функцій всередині урядового апарату. Менеджмент проектів сьогодні є одним з найважливіших механізмів ринкової економіки і в багатьох країнах він використовується практично в усіх проектах. Так, в Японії, згідно з даними японської асоціації менеджмент проектів і всі інвестиційно-будівельні проекти оцінюються і реалізуються за допомогою технологій менеджменту проектів, в Україні їх не менше 1-2%. Згідно з даними Міжнародної асоціації менеджменту проектами (МП), використання сучасної методології та інструментарію менеджменту проектів дозволяє заощадити 20-30% часу і біля 15-20% засобів, що витрачаються на здійснення проектів і програм. В Україні, де організаційна система і методи менеджменту є значно слабшими, чим на Заході, ефект від упровадження менеджменту проектів і програм сприятиме підвищенню ефективності використання даного ресурсу. В умовах інформаційного суспільства зростає роль ефективних мережевих проектів, що використовуються менеджерами, економістами, фінансистами, політиками, вченими, інженерами та іншими спеціалістами у всіх сферах суспільної і виробничої діяльності. Про це свідчить поява великої кількості програмних продуктів щодо сітьового планування та управління (СПУ), найбільш відомі для користувача: Microsoft Project, Project Expert, Time Line, Project Management Software, Primavera Project Planner, Галактика, ПроектМенеджмент та інші. Будь-яка діяльність має певну структуру, яка може бути представлена у вигляді графа, тобто частково упорядкованої більшості окремих операцій – робіт. Використання обчислювальної техніки сприяє розвитку сфери застосування складних мережевих графіків, що відрізняються великою кількістю робіт чи їх складними взаємозв'язками. У класичному мережевому плануванні часто велика операція, у свою чергу, являється комплексом робіт, що створюють підмережу. При цьому складні проекти розглядаються у вигляді суперпозицій більш простих проектів-операцій. Інноваційні інформаційно-технологічні проекти відіграють у сучасній економіці виключно важливу роль, так як являються свого роду локомотивами чи каталізаторами інноваційного розвитку багатьох галузей світового і вітчизняного господарства. Їх важлива роль підтверджується великим об'ємом ресурсів, які втягнуті у їх здійснення. У рамках нашого дослідження ситуаційний підхід визначається як сукупність теоретичних, методологічних, методичних уявлень, в основі яких лежать два базових принципи: 1) принцип ситуаціонізму, що акцентує увагу на ситуаційних та контекстуальних впливах на поведінку людини; 2) принцип суб'єктивної інтерпретації ситуації, у відповідності з яким ситуація повинна визначатися, виходячи з суб'єктивних уявлень її учасників. Перехід від аналізу «вузьких міст» до процесу прийняття рішень викликає якісне ускладнення – заміну простої імітаційної схеми виробництва її оптимізаційною моделлю [2, с. 19-32]. Існує необхідність розширення міжнародного діалогу і співпраці з метою підвищення ефективності програм і проектів у сфері інформаційних технологій сумісно з країнами, що досягли «найкращого досвіду», а також мобілізації ресурсів всіх учасників для того, щоб сприяти ліквідації електронно-цифрового розриву. Суть програм і проектів з інформаційних технологій в тому, щоб сприяти людям і суспільству у використанні знань та ідей.

Література

1. Бушуев С. Д. Современные подходы к развитию методологий управления проектами. / С. Д. Бушуев, Н. С. Бушуева // Управління проектами та розвиток виробництва : зб. наук. пр. / під ред. В. А. Рача. – 2005.– № 1 (13). – С. 5 – 19.
2. Воронкова В.Г. Теоретичні і праксеологічні засади формування концепції менеджменту проектів як ефективного ресурсу ринкової економіки / В.Г.Воронкова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2013. – Вип. 55. – С. 19-32.

17. САПА Н.В., асистент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ КРИЗИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Економічна політика держави як фактор подолання наслідків кризи в умовах інформаційного суспільства зводиться до подолання негативних чинників. Теперішнє наростання негативних наслідків у економіці, гострота соціальних і політичних реакцій у суспільстві є наслідками системних вад державного управління, штучного дисбалансу структури державної влади в Україні нехтування інституційними чинниками суспільного розвитку. Серед системних проблем внутрішньополітичної сфери: 1. Невиконання державою своїх базових функцій; 2. Критичний розрив між декларованими на найвищому рівні цілями та практичними результатами діяльності влади. 3. Зрощення влади з великим бізнесом та криміналітетом. 4. Тотальна корупція державного апарату, побудова корупційної кругової поруки та розгалуженої корупційної ієрархії. 5. Концентрація влади і фінансових потоків, нелегітимна концентрація повноважень щодо керівництва сектором безпеки та судовою владою в руках Президента, та групи наближених до нього осіб. 6. Замкнутість системи державного управління, брак реальних можливостей.

Зазначимо, що в умовах інформаційного суспільства - стратегічний фактор економічної політики держави в умовах подолання наслідків нециклічної кризи – це формування інститутів економіки знань. Ключове завдання - перехід від переважно експортно-сировинного до інвестиційно-інноваційного типу економічного розвитку, нарощення конкурентного потенціалу української економіки за рахунок національних переваг в науці, освіті та високих технологіях. Українська економіка залишається слабо диверсифікованою і, відтак, вразливою до коливань кон'юнктури світових ринків, характеризується низьким рівнем інновацій та ефективності використання ресурсів. Джерела експортно-сировинного розвитку, які базуються на інтенсивному нарощуванні металургійного та сировинного експорту в умовах заниженого обмінного курсу гривні, на сьогодні фактично є вичерпаними. Україна вже не може підтримувати конкурентні позиції у світовій економіці за рахунок дешевизни робочої сили та економії на розвитку освіти і охорони здоров'я. З одного боку, Україна визнана країною з ринковою економікою, досягнуто високий рівень її відкритості. Але, з іншого, сформований в Україні національний ринок є недосконалим, не всі ринкові інститути мають адекватний ступінь розвитку, інвестиційний клімат вимагає істотного покращання. Раз від разу підвищуються політичні ризики ведення підприємницької діяльності. Передусім все це є наслідком формування ринкових механізмів на фоні певної однобічності початкової стадії реформ, надмірного акценту на монетарній та бюджетній політиці держави, що мала в основному стабілізаційний характер [1].

Період поживавлення та оптимістичних очікувань, притаманний першим післякризовим рокам, змінився поширенням депресивних тенденцій. Стагнація провідних економічних центрів світу не могла не зачепити й Україну, економіка якої демонструє негативну динаміку. За відсутності ресурсів для здійснення структурних зрушень у рамках традиційної моделі затягне утримування економіки від кризового падіння сформувало підвалини «самовідтворюваної стагнації» з постійним посиленням ризиків для підприємницького сектору від дій фіскальної влади, а у другій половині року – із закономірним погіршенням становища у бюджетній сфері.

Це стало живильним середовищем для різкого загострення соціальної напруженості. Зазначені суперечності зумовили високий рівень соціальної напруженості в суспільстві та сформували критичний запит на трансформацію країни. Саме неможливість реалізувати його через наявні інструменти громадянського суспільства призвела до втрати соціальної легітимності інститутів влади. Спад виробництва у промисловості, що нині

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції проведеної 23-24 квітня 2015 року в ЗДІА

триває, доводить необхідність стимулювання структурних зрушень, закладення підвалин нової національної економічної моделі розвитку, яка відповідатиме особливостям конкурентних викликів післякризового світу. Тому пріоритетним завданням державної політики на сучасному етапі має бути модернізація національної промисловості на основі активізації інноваційних процесів, повноцінного використання її потужного науково-технологічного потенціалу. Наявність суспільного запиту на трансформацію та готовність до радикальних рішень через «перезавантаження» влади співпадає з потребою оновлення суспільства під впливом викликів посткризового світу [2]. Метою форумвання і розвитку інформаційного суспільства в Україні є підвищення якості життя населення, забезпечення конкурентоспроможності України, розвиток економічної, соціально-політичної, культурної і духовної сфер життя суспільства, удосконалення системи державного управління на основі використання інформаційних і телекомунікаційних технологій. В основі розвитку інформаційного суспільства в Україні партнерство держави, бізнесу і громадянського суспільства; свобода і рівність доступу до інформації і знань; підтримка вітчизняних виробників продукції та послуг у сфері інформаційних і телекомунікаційних технологій; сприяння розвитку міжнародної співпраці у сфері інформаційних і телекомунікаційних технологій і забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері. Всі люди і країни повинні мати можливість користуватися перевагами глобального інформаційного суспільства. Стійкість глобального інформаційного суспільства базується на демократичних цінностях, що стимулюють демократичний розвиток, таких, як вільний обмін інформацією та знаннями, взаємна толерантність та повага до інших людей. Інформаційне суспільство дозволяє людям широко використовувати свій потенціал і реалізувати свої устремління.

Література:

1. Інноваційний розвиток промисловості як складова структурної трансформації економіки України: аналіт. доп. / О. В. Собкевич, А. І. Сухоруков, А. В. Шевченко [та ін.] ; за ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2014. – 152 с. – (Сер. «Економіка», вип. 15).
2. Формування моделі економічного розвитку України у післякризовому світі: аналіт. доп. / Я. А. Жаліло, Д. С. Покришка, Я. В. Белінська [та ін.]. – К. : НІСД, 2014. – 116 с. – (Сер. «Економіка», вип. 14).

18. ЗВЕРЄВА О.В., аспірант кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії.

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Філософське осмислення процесів децентралізації державної влади набуває особливого значення в умовах інформаційної революції. Загострення політичної, економічної та соціальної кризи в Україні спонукає до пошуку нових шляхів ефективної організації публічної влади на засадах децентралізації, субсидіарності та конституціоналізму, формування ефективних напрямів діяльності органів державного управління по забезпеченню потреб громадян, використовуючи інформаційні послуги. Перед українською державною владою постала проблема перегляду ціннісних орієнтацій, зміни способу мислення, структурної перебудови органів державної влади, децентралізації влади, розширення повноважень регіональних спільнот, формування повноцінного громадянського суспільства, здатного впливати на політичну та економічну ситуацію в країні, брати на себе відповідальність та мати змогу самостійно вирішувати власні проблеми. У період політичної нестабільності в Україні спостерігається нова хвиля усвідомлення необхідності заходів щодо розробки та впровадження нових форм та механізмів державного регулювання процесами централізації і децентралізації влади. Особливістю української системи державного управління є надмірна централізація повноважень органів виконавчої влади та фінансово-матеріальних ресурсів, що є проблемою сучасного суспільства, яка потребує ефективного та швидкого розв'язання. Централізація (лат. *centralis* – серединний) – це політичний процес, на

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції проведеної 23-24 квітня 2015 року в ЗДІА

основі якого формується централізм як управлінська політична система з властивими їй вертикальною структурою та субординацією, концентрацією влади в єдиному центрі. Децентралізація – це передання частини функцій державного управління центральних органів виконавчої влади місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, розширення повноважень нижчих органів за рахунок вищих. Централізація і децентралізація є принципами державного управління, порушення балансу яких є однією з причин політичної нестабільності. Зрушення в бік централізації негативно впливає на ефективність державного управління, особливо, в регіонах. Рух у бік надмірної децентралізації створює проблеми в здійсненні єдиної державної політики, керованості апарату державного управління на найнижчих ланках, забезпеченні ефективного управління по глобальних проблемах, таких як, наприклад, питання національної безпеки. Коли виникає загроза національної безпеки держава намагається значно посилити централізацію. Показником ступеню децентралізації влади та демократизації суспільства є рівень організації та ефективність діяльності системи місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування є втіленням децентралізації державної влади, засобом вирішення проблем територіальних громад, надання якісних соціальних послуг населенню, гарантією стійкого регіонального та місцевого розвитку. Сам термін самоврядування передбачає наявність самоорганізації, саморегулювання, самозабезпечення, самостійного прийняття рішень щодо функціонування та вирішення громадою власних проблем. Суб'єкт і об'єкт управління, в даному випадку, є єдиним. Поняття «самоврядування», «самоуправління», «самоорганізації» вперше почало використовуватися у період Великої Французької революції, як прояв самостійності общин (громад) відносно держави. Ці поняття використовувалися з метою підкреслення та визначення самостійності громади щодо держави. Виникнення терміна «самоврядування» пов'язане з міністром Пруссії бароном фон Штейном (1757-1831), який вважав, що громада є спільнотою людей, які у частині своїх прав мають бути незалежними від держави. У науковий обіг термін «місцеве самоврядування» в його сучасному розумінні було введено у ХІХ столітті німецьким вченим Рудольфом Гнейсом (1816-1095). Він підкреслював, що територіальні громади склалися історично і природно наділені правом самостійного вирішення власних проблем. Місцеве самоврядування визначається таким управлінням на місцях, при якому громади наділені правом самостійно (в межах законів) вирішувати місцеві справи. При цьому діяльність громад залишалася вільною від втручання представників державної влади. Децентралізація державної влади відбувається як наслідок процесів формування громадянського суспільства в Україні. Тому, в сучасних умовах, особливого значення набуває філософське осмислення інноваційної синергетично-рефлексивної моделі самоуправлінського суспільства. В останній час широко впроваджуються ідеї та методи синергетики. Формування самоуправлінського суспільства є виразом змісту громадянського суспільства та особливою сферою суспільних відносин, які є незалежними від держави. В такому суспільстві держава є лише гарантом безпеки та встановлює певні правила, закони, рамки, яких повинно притримуватися все суспільство. Синергетично-рефлексивна модель самоуправлінського суспільства представляє суспільство як складну самоорганізуючу систему, здатну до саморозвитку та соціальних трансформацій з децентралізованою державною владою. Соціум, об'єднаний єдиним соціокультурним простором, і є тією складною самоорганізуючою системою [1]. Система отримує певні ресурси (матеріальні, фінансові, людські, інформаційні тощо), трансформує їх (надає їм якісно нових характеристик, створює новий продукт, послугу) і повертає у зовнішнє середовище. Реакція зовнішнього середовища на результати діяльності системи є зворотнім зв'язком. Якщо самоуправлінське суспільство є сукупністю взаємопов'язаних підсистем та елементів, які функціонують для досягнення певної мети як єдине ціле, то зміна функціонування хоча б однієї з них призведе до зміни стану всієї системи. При цьому, особливої важливості набуває якісний стан кожної з підсистем, зміна та покращення якого можлива, лише, при створенні сприятливих умов для розвитку та надання суб'єктам управління певної свободи та самостійності в межах правових норм. Як результат, самоуправлінське суспільство отримає

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції проведеної 23-24 квітня 2015 року в ЗДІА

можливості максимального використання потенціалу самоорганізуючих якостей. Таким чином, слід зробити висновки що сучасний стан соціально-економічних процесів в українському суспільстві, низький рівень застосування прогресивних методів публічного адміністрування, відсутність результату від впливу традиційних засобів соціального управління спонукає шукати принципово нові підходи до формування напрямів діяльності органів державного управління, балансу централізації і децентралізації державної влади. Проблемою сьогодення є надмірна централізація повноважень органів виконавчої влади та фінансово-матеріальних ресурсів. Тому, децентралізація державної влади обмежить втручання держави у справи територіальних громад, надасть їм можливість більш автономного існування, визнає право та спроможність самостійного вирішення власних проблем місцевого значення, визнає той факт, що територіальна громада є природнім суспільним відтворенням, формування якого відбувалося об'єктивним шляхом. Задача держави у тому, щоб не тільки стимулювати і сприяти переходу до інформаційного суспільства, але й в реалізації його повних економічних, соціальних і культурних переваг. Для досягнення цих цілей важливо будувати роботу на ключових напрямках: 1) проведення економічних і структурних реформ з метою формування обстановки відкритості, ефективності, конкуренції і використання нововведень, які б доповнювалися заходами адаптації на ринках праці, розвитку людських ресурсів і забезпечення соціальної злагоди; 2) раціональне управління макроекономікою, що сприяє більш точному плануванню зі сторони ділових кіл і споживачів і використання переваг інформаційних технологій; 3) розробка інформаційних мереж, що забезпечують швидкий, надійний, безпечений та економічний доступ за допомогою конкурентних ринкових умов і відповідних нововведень до мережевих технологій, їх обслуговуванню та застосуванню; 4) розвиток людських ресурсів, здатних відповісти вимогам інформації через посередництво освіти і задоволення зростаючого попиту на спеціалістів у сфері ІКТ у багатьох секторах нашої економіки; 5) активне використання ІКТ у державному секторі і сприяння наданню режимі реального часу послуг для підвищення рівня доступності влади до всіх громадян [2].

Література:

1.Воронкова В. Г. Місце і роль синергетики у пізнанні соціальних процесів та розвитку сучасного суспільства / В. Г. Воронкова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2012. – Вип. 48. – С. 5-24.; Воронкова В. Г. Формування синергетично-рефлексивної моделі самоуправлінського суспільства: цивілізаційний контекст / В. Г. Воронкова // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2012. – № 49. – С. 17-28.

2.Осипов Г.В., Лисичкин Г.А., Вирин М.М. Становление инеформационного общества в России и за рубежом: учеб. пособие / Г.О.Осипов, Г.А.Лисичкин, М.М.Вирын; под общ. ред. В.А.Садовниченко.- М.: Норма:ИНФРА-М:2014.- 304 с.

Учасники Всеукраїнської науково-практичної конференції:

1. ВОРОНКОВА В.Г., доктор філософських наук, професор, зав.кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ФІЛОСОФІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

2. ГУК А.С., асистент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В ЕПОХУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

3. ТРУБІНА М.А., асистент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ІННОВАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

4. БУТ В.В., старший викладач кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

5. ХЛІСБНІКОВА А.А., аспірантка кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

СОЦІАЛЬНА МЕРЕЖА ЯК КОНЦЕПТ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

6. КОВАЛЕНКО О.В., магістр групи. М-13-1мд спеціальності «Менеджмент і адміністрування (за видами економічної діяльності)» Запорізької державної інженерної академії

ІНФОРМАЦІОНАЛІЗМ ЯК НОВА СТАДІЯ РОЗВИТКУ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

7. МАКСИМЕНЮК М.Ю., кандидат філософських наук, доцент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

МЕХАНІЗМИ ПРОТИДІЇ РЕГІОНАЛЬНИМ ТА ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИМ КОНФЛІКТАМ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЄДНОСТІ ЛЮДСТВА

8. ВОРОПАЄВА В.Г., кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету (м.Кіровоград)

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

9. МЕЛЬНИК В.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри управління, інформаційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції Інституту управління та економіки освіти Національного педагогічного університету імені М.П.Драгманова (м.Київ)

САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

10. САВЧЕНКО С.В., магістр державного управління, Національний інститут стратегічних досліджень (м. Київ)

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК «СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ»

11. СЕРГІЄНКО Т.І., кандидат політичних наук, доцент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА ПОЛІТИЧНУ СВІДОМІСТЬ

12. СОСНІН О.В., доктор політичних наук, професор, зав. кафедри міжнародної інформації Національного авіаційного університету, Заслужений діяч науки і техніки України; ВОРОНКОВА В.Г., доктор філософських наук, професор, зав. кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ СИСТЕМОЮ ЯК СПОСІБ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

13. ПЕЧЕНИК О.Б., магістрант групи М-14-1м спеціальності «менеджмент організацій та публічне адміністрування (за видами економічної діяльності)» кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ ФІРМИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

14. ДУДНІКОВА І.І. доцент, зав. кафедри екології Європейського університету (м.Київ)

ЕКОЛОГІЯ ЛЮДИНИ ЯК НОВА ГЛОБАЛЬНА ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

15. БІЛОГУР В.Є., доктор філософських наук, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання та спортивних дисциплін Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (Мелітополь, Україна)

ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ ЯК ОБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКОЇ РЕФЛЕКСІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

16. ІЛЬЧЕНКО С.В., магістрант групи УП-13мд спеціальності «Управління проектами» Запорізької державної інженерної академії

ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

17. САПА Н.В., асистент кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної академії

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ КРИЗИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

18. ЗВЕРЄВА О.В., аспірант кафедри менеджменту організацій та управління проектами Запорізької державної інженерної

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ